

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

TERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 99 van het
decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en van het
decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid
- Principiële goedkeuring**

Samenvatting

Deze nota legt een ontwerp van wijziging van het decreet Integraal handelsvestigingsbeleid ter principiële goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De voorgestelde wijzigingen hebben tot doel de slagkracht van de steden en gemeenten te verhogen om de doelstellingen van het decreet te verwezenlijken. De aanpassing van het decreet kadert in de ambitie van de Vlaamse regering om het beleid gericht op bedrijvige kernen te stimuleren. De wijzigingen beogen eveneens een aantal definities scherp te stellen.

Het voorliggend ontwerp van wijzigingsdecreet past het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid aan op verschillende punten, met name: definities, opsplitsing van de categorieën van kleinhandel, toepassingsgebied van de vergunningsplicht en het verleggen van de handhavingsbevoegdheid naar de lokale besturen.

Omdat de vergunningsprocedure voor kleinhandelsactiviteiten is ingebed in het decreet Omgevingsvergunningen, wordt ook aan het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning een wijziging opgenomen in het ontwerp van wijzigingsdecreet.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomeinen:

Met deze nota wordt vanuit het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie en het beleidsdomein Omgeving het ontwerp van wijzigingen aan het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid (IHB) ter eerste principiële goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De voorgestelde wijzigingen situeren zich voor het grootste deel in het decreet Integraal handelsvestigingsbeleid (IHB). Aangezien de vergunningsprocedure voor kleinhandelsactiviteiten is ingebed in het decreet Omgevingsvergunningen, wordt ook aan het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunningen een wijziging opgenomen in het wijzigingsdecreet.

Doelstelling en beleidsmatige kadering:

De aanpassingen die worden voorgesteld zijn bedoeld om de gemeenten meer slagkracht te geven in het nastreven van de doelstellingen van het decreet IHB.

Deze doelstelling kadert in de ambitie van de Vlaamse regering om het beleid gericht op bedrijvige kernen te stimuleren.

Conform het Regeerakkoord en de beleidsnota, waarin het beleid gericht op het stimuleren van bedrijvige kernen werd uitgetekend, werd - op initiatief van Vlaams minister van Economie Hilde Crevits, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur en Samenleven Bart Somers en Vlaams minister van Omgeving Zuhair Demir - op 4 september 2020 het plan '**Werk aan de winkel**' meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Dit plan omvatte drie sporen:

- 1) Innovatie in de sector stimuleren
- 2) Een beter gebruik, evaluatie en bijsturing van het regelgevend kader
- 3) Een flankerend beleid voor de bedrijvige kern

De voorliggende aanpassingen aan het decreet IHB passen onder het tweede spoor en komen er na een evaluatie met betrekking tot de praktische realiseerbaarheid van het decreet IHB. Zoals vooropgesteld in de mededeling van 4 september 2020 werd er hiervoor een participatietraject doorlopen met steden en gemeenten en met de andere stakeholders inzake het kleinhandelsbeleid (Unizo, Comeos, VVSG, VVP).

Met het wijzigen van een aantal punten in het decreet gaan we in op het **voorstel van resolutie** ingediend in het Vlaams Parlement op 24 maart 2021 over een kernversterkend handelsbeleid in Vlaanderen en meer bepaald op punt 23 (mogelijk maken van de winkelshift) en punt 26 (aanpassing van het regelgevend kader op basis van een evaluatietraject).

Ruimere beleidsambitie:

De wijzigingen aan het decreet IHB worden beschouwd als een verfijning om de gemeenten betere handvaten te geven op korte termijn maar zijn niet het eindpunt.

Er wordt werk gemaakt van een Vlaams beleidskader inzake kleinhandel. De uitwerking van dit beleidskader werd al voorzien in het decreet IHB en wordt beschouwd als een cruciale stap naar een meer voorspelbaar planmatig beleid waarbij wordt afgestapt van een ad hoc vergunningenbeleid

In de praktijk merken we namelijk dat het vergunningsbeleid bij de meerderheid van de gemeenten het enige instrument is waarmee gestuurd wordt. Dit is zowel voor de gemeenten als voor de ontwikkelaars en handelaars geen gemakkelijke uitgangssituatie. Het opmaken van plannen (ruimtelijke uitvoeringsplannen of verordeningen) blijkt echter voor heel wat gemeenten teveel inzet van tijd en middelen te vragen. We zullen hen tegemoetkomen met een beleidskader op Vlaams niveau waar elke gemeente op kan terugvallen. Steden en gemeenten kunnen hun eigen visie laten integreren in het Vlaams beleidskader nadat er bovenlokale afstemming is voorzien. Als het lokaal opportuun blijkt te zijn kunnen steden en gemeenten ook afwijken van het Vlaams beleidskader mits een planinitiatief. Op niveau van het Vlaams beleidskader zorgen we voor een onderbouwing volgens de vereisten van de Europese Dienstenrichtlijn zodat het kader kan doorwerken in de vergunningsverlening.

Het geheel van deze voorstellen moet zorgen voor een grotere transparantie voor de vastgoedsector en de detailhandelaars, meer rechtszekerheid, minder planlast voor lokale besturen en een beter kader voor vergunningsbeoordeling.

Naast enkele aanpassingen in het decreet zal ook het aanvraagformulier voor de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten op bepaalde punten aangepast worden. Hierop wordt ingegaan in de artikelsgewijze bespreking. Een aanpassing van het aanvraagformulier vergt echter geen wijziging van het decreet IHB maar van het uitvoeringsbesluit van het decreet Omgevingsvergunning dat de aanvraagformulieren vaststelt.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2022/196 van 7 juni 2022.

Het advies van Inspectie van Financiën werd verleend op 15 juni 2022. De Inspectie van Financiën gaf aan dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

Het ontwerp van wijzigingsdecreet kwam tot stand na een participatief traject met steden en gemeenten en met de stakeholders inzake kleinhandel (VVSG, VVP, Unizo en Comeos). Er werd maximaal ingegaan op de vragen en suggesties die vanuit deze partners naar voor werden gebracht. De visienota's die werden ontvangen van verschillende stakeholders (VVSG, provincie Antwerpen en Unizo) werden meegenomen bij de herwerking van het decreet.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Probleemstelling en evaluatie praktische realiseerbaarheid decreet IHB

De vorige twee decennia hebben we moeten vaststellen dat de leegstand in onze handelskernen is blijven toenemen, terwijl het aantal handelszaken en de winkelvloeroppervlakte in perifere concentraties en de verspreide bewinkeling uitbreidt. Deze evolutie heeft negatieve impact op alle doelstellingen van het IHB: duurzaam gebruik van de ruimte, kernversterking, mobiliteit, ... De vestigingsstrategie om zich aan de rand van de kernen of op steenweglocaties te vestigen geldt ook voor de voedingswinkels waardoor het aanbod binnen wandelbare afstand afneemt en ook de doelstelling met betrekking tot toegankelijk aanbod niet overal gunstig evolueert.

Het ontwerp van wijzigingsdecreet is opgesteld op basis van de resultaten van een uitgebreid participatietraject dat werd doorlopen met de steden en gemeenten en met de stakeholders (VVSG, VVP, Unizo en Comeos). Het volledige participatietraject bestond uit twee bevragingen (2019, 2020), regionale overlegtafels (2020), thematische overlegtafels (2020,2021) en verschillende samenkomsten van het stakeholdersplatform. Dit traject werd gevoed met een cijfermatige en ruimtelijke analyse van de vergunningsdossiers op basis van de vergunningen van 2019.

Uit dit traject waarin de gemeenten werden gehoord omtrent de praktische realiseerbaarheid van het decreet IHB op lokaal niveau, blijkt dat steden en gemeenten de laatste jaren wel aan visievorming hebben gedaan, maar dat het merendeel van de gemeenten nog steeds enkel het

vergunninginstrument hanteert om effectief vat te krijgen op kleinhandel. Het instrument van de vergunning voor kleinhandelsactiviteiten wordt ook niet gericht genoeg ingezet om de doelstellingen te behalen. Het grootste aandeel van de vergunningen wordt verleend in 'verspreide bewinkeling' en baanconcentraties (samen 71%) en meer dan de helft daarvan in nieuwe handelspanden (respectievelijk 69% en 44%). De gemeenten die de instrumenten van het decreet IHB effectief willen hanteren voor het bereiken van de doelstellingen geven een aantal beperkingen aan in het decreet die mits gerichte wijzigingen verholpen kunnen worden. Het zijn deze voorstellen die in voorliggend wijzigingsdecreet zijn verwerkt.

Nog maar een beperkt aantal steden en gemeenten zet, op basis van hun visie, in op een gericht aanbodbeleid in combinatie met restricties voor kleinhandel. Het creëren van een dergelijk planmatig kader, gemeente per gemeente, was de rode draad doorheen het decreet. Om te kunnen afstappen van het ad hoc-vergunningenbeleid wilden we naar een beleid met meer zekerheden voor ontwikkelaars en handelaars die een locatie zoeken om zich te vestigen. Uit het participatietraject blijkt dit voor vele gemeenten niet steeds haalbaar qua tijd en capaciteit. Binnen het Plan Vlaamse Veerkracht zijn daarom middelen vrijgemaakt zodat gemeenten een subsidie kunnen aanvragen van 50% van de kosten voor externe begeleiding. Als steden of gemeenten willen inzetten op planning, vrezen ze voor de gebrekkige juridische onderbouwing van de instrumenten waarmee we vat proberen te krijgen op de ontwikkelingen. Zeker in het licht van de Europese Dienstenrichtlijn is dit laatste een belangrijk punt om op in te zetten. Er wordt voor geopteerd om in twee fasen aan deze bekommernis tegemoet te komen. Ten eerste door een reeks van aanpassingen in het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid. Ten tweede wordt verder onderzocht hoe een Vlaams beleidskader inzake kleinhandel kan worden opgesteld, rekening houdend met de autonomie van de gemeenten om hun eigen visie in te brengen of planmatig af te wijken indien gewenst. De decretale kapstok voor dit Vlaams Beleidskader zit reeds in het decreet vevat.

Dit wijzigingsdecreet draagt bij aan een effectievere en meer transparante planning door een verdere opdeling te voorzien van de vierde categorie van kleinhandel, met name de categorie 'Andere producten'. Hierdoor wordt voorkomen dat in elk plan een andere opdeling wordt gehanteerd en kan er vergunningsmatig opvolging gebeuren.

Intussen zijn er ook enkele kantelingen in het retaillandschap aan de gang die door Corona nog werden versneld en waarmee we rekening moeten houden bij het uitstippelen van het toekomstig beleid. Het online shoppen vond verder ingang in België en vertegenwoordigt een steeds groter aandeel van de inkopen. Veel winkeliers stapten over naar een multi-channel aanbod. Het huidige retaillandschap bestaat dus niet meer enkel uit FUN-shopgebieden en RUN-shopgebieden, het online gebeuren maakt er volwaardig deel van uit en heeft zijn eigen ruimtelijke noden en vastgoedlogica, ook in functie van beleving, stockage en bezorgdiensten (thuis of op afhaalpunten). Ook mengvormen van kleinhandel met andere functies (horeca, atelier, sport- en spelactiviteiten,...) komen steeds meer voor. De definitie van een kleinhandelsbedrijf was daarom aan herziening toe.

Om de doelstellingen van het Integraal handelsvestigingsbeleid niet verder te ondergraven, of ruimer het beleid "Bedrijvige kernen" effectief waar te maken, volstaat het huidige regelgevend kader en de huidige vrijblijvende rolverdeling niet. Om deze redenen passen we het decreet aan op specifieke punten, werken we aan een Vlaams beleidskader en onderzoeken we hoe we verder kunnen bijdragen aan de winkelshift. Het voordeel van dit momentum: het arsenaal aan leegstaande panden vormt ook een aanbod voor toekomstige ontwikkelingen, vanuit het beleid moeten we eraan bijdragen dat dit potentieel maximaal gebruikt kan worden.

In 2021 volgde een **juridische analyse** van de voorgestelde wijzigingen.

De concrete voorstellen tot wijziging van het decreet zoals ze nu voorliggen werden opnieuw voorgesteld aan de steden en gemeenten tijdens een thematische overlegtafel en aan de stakeholders.

Doel en mogelijke impact van de voorgestelde wijzigingen

Het voorliggend ontwerp van wijzigingsdecreet past het decreet Integraal Handelsvestigingsbeleid aan op verschillende punten, met name: definities, opsplitsing van de categorieën van kleinhandel, toepassingsgebied van de vergunningsplicht en de handhaving.

Deze wijzigingen hebben impact op zowel de steden en gemeenten als op de detailhandelaars en de projectontwikkelaars. De steden en gemeenten krijgen meer sturingsmogelijkheden op enkele cruciale punten, met slechts een beperkte bijkomende administratieve last voor alle partijen.

In deze algemene toelichting worden de wijzigingen kort besproken en gaan we in op wat dit betekent voor de verschillende betrokken partijen. In de artikelsgewijze bespreking wordt dieper ingegaan op de concrete wijzigingen per artikel. De memorie van toelichting wordt bijgevoegd met verdere toelichting en voorbeelden.

Aanpassing artikel 2

In dit artikel wordt er een regeling opgenomen voor het gedeeltelijk verval van een omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten.

Hiervoor wordt een toevoeging gedaan aan artikel 99, §3 van het decreet omgevingsvergunningen. Dit artikel bepaalt de gedeeltelijke vervalregeling voor bouwprojecten en voor de exploitatie van ingedeelde inrichtingen en activiteiten. Voor deze twee types vergunningen wordt in dit artikel bepaald dat de vervalregeling slechts geldt voor het gedeelte dat nog niet is afgewerkt/opgestart. Kleinhandelsactiviteiten worden daarentegen nog niet expliciet vermeld. In lijn met de andere vergunningen wordt een derde lid toegevoegd dat ook voor de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten regelt dat enkel de oppervlakte die na vijf jaar niet wordt ingenomen door kleinhandelsactiviteiten of waarop gedurende vijf jaar geen handelsactiviteiten worden uitgevoerd (onderbreking) vervalt. De oppervlakte die wel in gebruik is genomen binnen de vijf jaar en waar de activiteiten niet werden onderbroken voor meer dan vijf jaar, blijft vergund.

Het betreft een verduidelijking van de regelgeving.

Aanpassing definities (Artikel 3)

De basisdefinities van een 'kleinhandelsbedrijf' en van een 'handelsgeheel' zoals opgenomen in het decreet leiden in de praktijk soms tot vragen en zijn niet meer aangepast aan de huidige concepten (mengvormen, maakwinkels, afhaalpunten,...). De wijziging van deze definities moet in eerste instantie de duidelijkheid ten goede komen voor alle partijen.

De striktere definitie voor een 'handelsgeheel' zoals opgenomen in dit ontwerp van wijzigingsdecreet houdt een vereenvoudiging in. Minder handelaars/ontwikkelaars zullen van elkaar afhankelijk zijn voor het aanvragen van een vergunning.

Door de aanpassing van de definitie van een 'kleinhandelsbedrijf' vallen nu ook maakbedrijven en afhaalpunten onder de definitie.

Opsplitsing categorieën van kleinhandel (Artikel 4)

De lokale besturen gaven tijdens het participatietraject aan dat de categorie 'Andere producten' te ruim is opgevat in het decreet. Deze categorie omvat winkels met sterk verschillende bezoekersfrequenties en mobiliteitseffecten en dus ook met een verschillende impact op de doelstellingen van het decreet IHB. Wijzigingen binnen die ruime vierde categorie zijn niet vergunningsplichtig terwijl de impact ervan dus groot kan zijn. Op dit probleem werd al van bij de publicatie van het decreet IHB gewezen en het betrof ook de voornaamste kritiek tijdens het participatietraject, namens de steden gemeenten, de provincies, VVSG en Unizo.

Er werden tijdens het participatietraject verschillende alternatieve indelingen naar voor geschoven ter bespreking met de stakeholders en de individuele steden en gemeenten. Finaal werd het voorstel

nog eens afgetoetst op een thematische overlegtafel met steden en gemeenten die sterk inzetten op het kleinhandelsbeleid.

De vierde categorie van kleinhandel 'Andere producten' wordt opgesplitst in drie categorieën:

- vervoers- en transportmiddelen (categorie 4);
- andere volumineuze goederen (categorie 5)
- andere niet-volumineuze goederen (categorie 6)

De steden en gemeenten krijgen zo de mogelijkheid om in te grijpen bij ongewenste wijzigingen op vergunningsniveau en kunnen planmatig meer specifiek aangeven welk type handelszaken zich op een bepaalde locatie kunnen ontwikkelen. In plannen en visiedocumenten is een verdere opsplitsing van de bestaande categorieën van kleinhandel momenteel niet uitgesloten, maar dit is moeilijker te handhaven aangezien de vergunningsplicht dan niet volgt op de specifiek bepaalde categorieën in het plan. Bovendien is het eenduidiger om ook over gemeentegrenzen heen zoveel als mogelijk met dezelfde categorieën te werken. Dit vergemakkelijkt de interpretatie voor de sector.

De vergunningendataset van VLAIO met alle omgevingsvergunningen voor kleinhandelsactiviteiten vanaf 1000m² neemt op welke netto handelsoppervlakte vergund is voor welke categorie van kleinhandel. Hieruit blijkt dat in 2019 62,1% (196.715m²) van de totale vergunde netto handelsoppervlakte vergund werd in de categorie 'andere producten'. Een verdere opsplitsing van de categorieën kan dus wel degelijk de impact op de doelstellingen van het IHB beïnvloeden.

De keerzijde is dat deze opsplitsing zal leiden tot een stijging van het aantal vergunningsaanvragen. Het aantal bijkomende vergunningsaanvragen is niet uit de vergunningsdataset te halen omdat de verdere opsplitsing van de categorieën nog niet bestaat en informatie hierover dus ook niet uit de gegevens kan gedestilleerd worden. De vergunningen die nu worden aangevraagd voor nieuwe handelsactiviteiten, wijzigingen van categorieën of uitbreidingen zullen in de toekomst meteen de juiste categorie aanvragen. Bijkomende aanvragen zijn dus enkel te verwachten van wijzigingen binnen de huidige vierde categorie van kleinhandel maar tussen de nieuw ingevoegde categorieën.

Ruw ingeschat zal dit resulteren in een stijging van het gemiddeld aantal vergunningsaanvragen per jaar met 6,25%, met name van 416 naar 442. Met deze inschatting van 26-tal extra vergunningsaanvragen per jaar, gespreid over 300 gemeenten kunnen we spreken van een beperkte impact. Dit is waarschijnlijk eerder een overschatting aangezien onder de wijzigingen dus ook de uitbreidingen gerekend zijn.

Ondanks dat het niet om veel extra vergunningsaanvragen zal gaan, zijn het wel net deze wijzigingen die impact hebben op de doelstellingen van het decreet IHB en die we dus willen vatten met deze wijziging. De bijkomende vergunningslast weegt op tegen de voordelen voor het voeren van een effectiever beleid.

De verdere indeling van de categorieën zorgt er ook voor dat er meer verfijnd gepland kan worden. In plaats van de volledige categorie 'Andere producten' uit te sluiten, kunnen er nu wel mogelijkheden zijn voor zaken uit één of twee van de nieuwe categorieën. De verdere opdeling betekent dus zeker niet altijd een nadeel voor de sector.

Het wijzigingsdecreet omvat een **overgangsregel** voor handelaars met een vergunning voor de huidige ruime categorie 'Andere producten' (artikel 9). Zij kunnen met hun huidige vergunning verder zonder dat zij een nieuwe vergunning moeten aanvragen om hun categorie te specificeren. Hun aanbod wordt wel van rechtswege toebedeeld aan de nieuwe categorieën. Pas wanneer het huidige assortiment in die mate wijzigt dat hun aanbod van categorie verandert rekening houdend met de nieuwe categorieën, dient een vergunning aangevraagd te worden. De regeling heeft dus niet het gevolg dat er retroactief wordt ingegrepen.

Toevoeging voorwaarde voor vertegenwoordigers in het Comité voor Kleinhandel (Artikel 5)

Met artikel 5 van het wijzigingsdecreet wordt aan artikel 8 van het decreet IHB toegevoegd dat vertegenwoordigers van het Comité voor Kleinhandel een algemene functie opnemen op interprofessioneel vlak of voor het ganse Vlaamse gewest.

Met deze toevoeging in het decreet spelen we in op arrest C-325/20 van het Hof van Justitie dat zich negatief uitsprekt over de betrokkenheid van personen die het bedrijfsleven vertegenwoordigen in het betreffende verzorgingsgebied bij adviesverlening inzake vergunningen, zelfs wanneer deze niet deelnemen aan de stemming maar enkel een stand van zaken geven over het bedrijfsleven en de impact van een project op dat bedrijfsleven.

De uitspraak is niet van toepassing op de huidige leden van het Comité voor Kleinhandel vanuit deze organisaties aangezien deze leden zijn aangesteld op nationaal (of Vlaams) niveau en niet door de Raad van Bestuur van deze organisaties worden verkozen. De leden worden aangeduid vanuit de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Om inbreuken tegen dit arrest ook in de toekomst te vermijden, wordt er nu expliciet opgenomen in het decreet dat de leden een functie moeten opnemen op interprofessioneel vlak of moeten worden aangesteld voor het volledige Vlaamse gewest.

Aanpassing toepassingsgebied omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten (Artikel 6)

Binnen het toepassingsgebied van de omgevingsvergunning voor kleinhandelsactiviteiten worden verschillende aanpassingen voorgesteld.

Het gaat met name om:

- **het invoeren van een vergunningsplicht bij het opsplitsen van handelszaken (Artikel 6, 1°)**

De opsplitsing van grotere handelszaken (vb. meubelwinkels) in een aantal kleinere handelseenheden is momenteel niet vergunningsplichtig. Het zijn echter net deze ontwikkelingen die een grote impact kunnen hebben op mobiliteitsgeneratie en op de complementariteit met de kern. De invoering van deze extra vergunningsplicht verhoogt het aantal vergunningen dat zal moeten aangevraagd en behandeld worden en heeft dus een invloed op alle actoren. Het is op dit moment niet te berekenen wat deze impact zou kunnen betekenen naar aantal dossier.

Extern juridisch advies acht deze uitbreiding van het toepassingsgebied verdedigbaar vanuit de toets van de bescherming van het eigendomsrecht. De inmenging in het eigendomsrecht is volgens dit advies evenredig aan de nagestreefde doelstelling van algemeen belang en zal dus geen onevenredige nadelen met zich meebrengen voor diegene die onder deze verruimde regelgeving zullen gevat worden. De wijzigingen in de vergunningsplicht dragen tot slot bij aan het grote geheel tot optimalisatie van de beschikbare ruimte.

- **Het schrappen van bepaalde detailhandelsactiviteiten uit de vergunningsplicht (Artikel 6, 2°)**

Daarnaast worden enkele specifieke types van (klein)handel geschrapt uit het toepassingsgebied van de wetgeving, het gaat met name om apotheken, tankstations en elektrische laadpunten, en veilinghuizen. Hiervoor betekent de wijziging uiteraard ook een vereenvoudiging. Er wordt voorzien dat de Vlaamse Regering deze lijst kan aanvullen.

Toewijzing van de handhavingsbevoegdheid aan de lokale besturen (Artikel 7)

In het wijzigingsdecreet IHB wordt opgenomen dat de personeelsleden van de gemeente die daartoe worden aangewezen door het college van burgemeester en schepenen kunnen optreden als toezichthouders (zie ook bij DABM). Ook personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband kunnen worden aangewezen als toezichthouder. De (inter)gemeentelijke toezichthouders kunnen enkel toezicht uitoefenen op het grondgebied van de gemeente of gemeenten die hen heeft aangewezen.

De gemeenten kunnen er nog steeds voor opteren een persoon aan te duiden bij de politiezones zoals dat tot nu toe werd bepaald in het decreet IHB.

Tot op heden wordt de vergunningspraktijk voor kleinhandelsactiviteiten nauwelijks gehandhaafd. De politiezones die momenteel op lokaal niveau instaan voor de handhaving zijn er niet mee bezig. Uit de bevraging van de gemeenten (2020) blijkt 20% van de gemeenten hier geen tijd en middelen voor te hebben of het niet als een prioriteit te zien (2%), 14% van de gemeenten wil geen handhaving opnemen tegen hun eigen handelaars maar 49% zou meer handhaving opnemen dan wat nu het geval is (actief, na signaal of bij probleemsituaties). De steden en gemeenten geven aan deze bevoegdheid vooral te zullen gebruiken in het geval er duidelijke en storende overtredingen plaatsvinden. Er werd aangegeven dat het nuttig zou zijn om intergemeentelijke samenwerking, bijvoorbeeld via intercommunales, hier mogelijk te maken. VVSG is vragende partij voor een volledige stroomlijning met de milieuhandhaving waarbij de bevoegdheid voor handhaving bij de gemeenten ligt.

Intergewestelijke impact

Er wordt niets gewijzigd aan de reeds voorziene afstemming met de andere gewesten voor projecten vanaf 20.000m².

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ZIE MEMORIE VAN TOELICHTING.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijziging van het decreet verhoogt de efficiëntie van het beleid op niveau van de gemeentelijke bevoegdheden, zonder impact op de begroting van de Vlaamse regering. Het advies van Inspectie van Financiën werd verleend op 15 juni 2022. De Inspectie van Financiën gaf aan dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

B. ESR-TOETS

NVT

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Geen impact op het personeelsbestand

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De aanpassingen aan het decreet komen er op vraag van de lokale besturen en verhogen de mogelijkheid tot het realiseren van hun kleinhandelsbeleid maar hebben ook een beperkte impact:

- Beperkte verhoging van het aantal te behandelen vergunningsaanvragen voor omgevingsvergunningen voor kleinhandelsactiviteiten door opsplitsing categorieën van kleinhandel en vergunningsplicht voor het opsplitsen van handelszaken;

- Opname van de handhavingsbevoegdheid met de mogelijkheid tot het inschakelen van een intercommunale.

De impact op het personeel is beperkt. Er zullen geen extra aanwervingen moeten gebeuren.

4. VERDER TRAJECT

Het advies van de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de SARO zal gevraagd worden na de eerste principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering.

Het advies van de Raad van State zal gevraagd worden na de tweede principiële goedkeuring door de Vlaamse Regering.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 99 en tot wijziging van artikel 2, 3, 8, 11 en 15 in het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid

en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en van de SARO met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Jo Brouns

De Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal Demir